

VYŠŠÍ ROSTLINY

čeled'

BOBOVITÉ

HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÉ - LUŠTĚNINY

Miluše Zbraňková
ZŠ Brodek u Přerova
přírodopis 7. třída
OPVK EU PŠ PŘ 032 - XXVI.

Bobovité, někdy motýlokvěté či vikvovité rostliny

Bobovité najdeme po celém světě, přizpůsobily se mnoha různým prostředím. Jsou to byliny i dřeviny.

Mnohé z bobovitých jsou důležité hospodářské rostliny, např. sója, fazol, hrách, čočka. Jsou to luštěniny.

Některé další lidé pěstují ke krmení zvířat, např. tolici vojtěšku, bob obecný nebo vikev setou.

Mezi bobovitými jsou i okrasné květiny - vlčí bob mnohokvětý, hrachor vonný.

Komonice lékařská a rovněž jehlice trnitá jsou léčivky.

Prohlédněte si stavbu typického květu bobovitých!

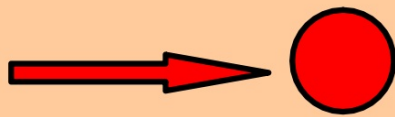
Květ hrachu

- 1 - pavéza
- 2 - člunek
- 3 - křídla

ZOPAKUJ SI HLAVNÍ ZNAKY BOBOVITÝCH!

Kontrola - klikni!

fazol obecný

LUŠTĚNINY

- obsahují vysoké procento bílkovin, vitamíny, minerály
- vysoce ceněná potravina

Fazol obecný

**zelené lusky fazolu
jsou zelenina**

★ Čočka pochází z Přední Asie, je součástí potravy člověka odedávna. Pěstuje se mnoho druhů, i barevně odlišných. Má **nejvyšší obsah bílkovin** ze všech luštěnin - **26 %**.

Hrách setý - jednoletá rostlina s úponky
- plody lusky s dužnatými semeny
- **vitamíny skupiny B**, minerály
- nenáročná na pěstování

Sója luštinatá - velmi stará kulturní plodina

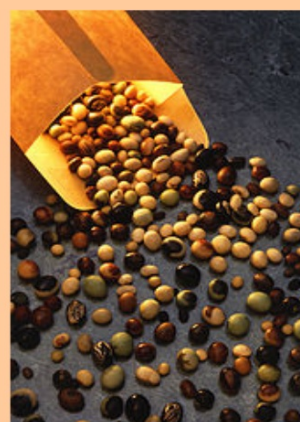
- pěstovaná v Číně před 5 000 lety
- je zdravá, vyrábí se z ní různé potraviny, např. **sojový sýr, mléko** nebo **olej**
- vzhledem k obrovským pěstebním plochám sóji dochází ke kácení deštných pralesů
- pro malé děti a některé dospělé může být **sója alergenem**
- průmyslové využití - **bionafta, kosmetické přípravky, oleje, mýdla** apod.

lusky sóji s plody

plantáž v Argentině

různobarevné druhy sóji

Poznáš tuto známou luštěninu? Zajímavé je, že plody, známé jako **burské oříšky** dozrávají v půdě, kam se po odkvětu semeníky zavrtávají. Napiš po obrázek botanické jméno této rostliny.

Plody obsahují velké množství zdraví prospěšného **resveratrolu**.

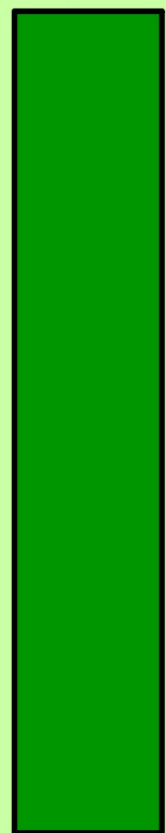

ROZHODNI, ZDA TVRZENÍ JE PRAVDIVÉ!

- 1. Bobovité jsou byliny i dřeviny.**
- 2. Květ bobovitých není rozlišen na kalich a korunu.**
- 3. Plodem bobovitých je lusk.**
- 4. Na kořenech bobovitých rostlin žijí nitkovité bakterie.**
- 5. Sója, fazol, hrách a čočka jsou luštěniny.**
- 6. Luštěniny neobsahují žádné bílkoviny.**
- 7. Bobovité nazýváme také motýlokvěté.**
- 8. Luštěniny nemají zvláštní význam pro výživu .**
- 9. Mezi luštěniny řadíme i zelený hrášek.**

Tento digitální učební materiál je vlastní prací autorky s využitím programu Activ Inspire a Wikimedia Commons.

- str.3**   http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lathyrus_flower_numbers.jpg
- str.4**   http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Phaseolus_vulgaris_seed.jpg
- str. 5**   [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bruine_boon_Noordhollandse_Bruine_\(Phaseolus_vulgaris\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bruine_boon_Noordhollandse_Bruine_(Phaseolus_vulgaris).jpg)
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Phaseolus_vulgaris_seed.jpg
- str.6**   http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Heaps_of_beans.jpg
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Illustration_Lens_culinaris0.jpg
http://cz.wikipedia.7val.com/s=8yABsfjbQy2Y1P7ypmywh31/wiki/Soubor:3_types_of_lentil.jpg
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Doperwt_rijserwt_peulen_Pisum_sativum.jpg
- str.7**   <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Soja.jpg>
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cultivo_de_soja.jpg
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Soybean_varieties.jpg
- str.8**   http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Peanut_9417.jpg

Zdroje: Wikipedie

Přírodopis 2 pro 7. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií

SPN Praha 1999, Vladimír Černík, Vítězslav Bičík, Ludmila Bičíková, Zdeněk Martinec